

Mali trgovec

Izaja vsako soboto. Celoletna naročnina Din 60.—, polletna Din 30.—, mesečna Din 5.—.
Rokopisov ne vračamo. Uprava in uredništvo: Gregorčičeva ulica 23, telefon št. 2552.
Poštni predal 169. Čekovni račun št. 15.420.

Leto II.

Ljubljana, dne 22. februarja 1930.

Štev. 8.

Zborovanje ljubljanskih trgovcev.

Dne 4. t. m. se je vršil v sejni dvorani Zbornice za TOI občni zbor ljubljanskega gremija trgovcev, 5. t. m. pa občni zbor gremija trgovcev ljubljanske okolice.

Občni zbor ljubljanskega gremija trgovcev je otvoril njegov načelnik, veletrgovec g. Gregorc, v navzočnosti predsednika Zbornice za TOI g. Iv. Jelačina ml. ter zastopnikov oblasti. Po pozdravnih brzojavkah je prešel k poročilu načelstva, v katerem je ugotovil, da se je po 6. januarju v gospodarskem oziru marsikaj izpremenilo na boljše, vendar še nismo dosegli tistega izboljšanja, ki bi ga bilo z ozirom na normalizacijo železi. Omenjal je sodelovanje gremija pri projektih novih zakonov, katerega se je načelstvo živahno udeleževalo z raznimi predlogi v korist članov. Poleg tega je gremijalno načelstvo posvečalo veliko pozornost komunalni politiki, vprašanju socialnega zavarovanja, davčnim zadevam, vzgoji naraščaja in prometnim potrebam. Zahvalil se je onim članom gremija, ki so pripomogli k uresničenju sklepa lanskega občnega zbora v zadevi prispevka za gradbo »Trgovskega doma«, v katerem bo nameščena tudi gremijalna šola.

Tajniško poročilo ugotavlja, da se je število članov gremija lansko leto povečalo za 44, odjavljenih je bilo 91 obratov, prijavljenih pa je bilo 135 obratov. Gremij je štel koncem preteklega leta 1326 članov, od teh 1142 trgovcev in 184 branjecev.

V primerjavi s številom prebivalstva v Ljubljani, je trgovin preveč, ker pride že na vsakih 61 prebivalcev ena. Tajniško poročilo obžaluje, da se je doslej na industrializaciji Ljubljane vse premalo delalo. S pritegnitvijo večjih industrijskih podjetij bi bil tudi združen dotok delavcev in s tem povišano število konsumentov. — Tudi razne, množične se konsumne zadruge nepovoljno vplivajo na razvoj trgovine, zlasti one, ki se ne omejujejo samo na prodajo svojim članom.

Gremijalno šolo je lani obiskovalo 126 vajencev in 147 vajenk ter je gremij izdal zanjo v preteklem letu 140.000 Din.

Veliko število trgovskih potnikov, obiskujočih privatne stranke istotako občutno škoduje trgovini. Gremij je dosegel pri Zbornici za TOI uvedbo obveznih legitimacijskih kart in kasneje omejitev, da se legitimacije ne bodo izdajale osebam, ako se niso v trgovini udeleževale najmanj pet let.

Gremij je tudi zelo zainteresiran na gradbi nove carinarnice, ki bo poslovanje v upravnem in prometnem oziru izboljšala. Potreba je skrbeti tudi za to, da dobimo primerna carinska skladišča. V tem oziru je dosežen sporazum med železniško upravo in mestno občino, da se bode napravil carinski kolodvor in odgovarjajoča skladišča ob Vilharjevi cesti. Osební kolodvor se ima razširiti in ob novih projektih za blagovna skladišča napraviti na križišču Dunajske

ceste z železnico nadvoz ali podvoz. Rešiti se ima tudi vprašanje carinske pošte, ki že današnjim zahtevam daleko ne ustreza.

V trgovskem interesu je tudi pocenitev električnega toka in je tozadevno stopila mestna občina v pogajanja z družbo »Fala«.

Računski zaključek izkazuje sledeče prejeme v letu 1929: na račun inkorporacij 167.000 Din, na račun gremijalne doklade 488.000 Din in za solnine 133.000 Din. Med izdatki je največja postavka prispevek za gradbo Trgovskega doma v višini 500.000 Din. Čisto premoženje gremija je znašalo lani 146.000 Din.

Proračun za leto 1930 predvideva 211.000 Din izdatkov, od katerih pokrijejo gremijalne doklade 111.000 Din.

Na predlog g. Ivana Jelačina ml. je bila sprejeta resolucija na prometno ministrstvo, naj čimprej uresniči zvezo Slovenije z morjem potom zgraditve proge od Kočevja proti susačkemu tiru in poskrbi za izvršitev drugega tira na progi Zidani most—Zagreb.

Sprejet je bil tudi sklep o omejitvi, oziroma ukinitvi darovanja koledarjev in drugih novoletnih poklonitev.

Istotako je bila sprejeta resolucija za odpravo trošarinskih registrov ter nabavnih knjižic za sol.

Občni zbor okoliškega gremija,

ki se je vršil naslednji dan v istih prostorih pod načelstvom g. Josipa Šporna tudi dokazuje napredek okoliških trgovcev.

Tajniško poročilo omenja, da šteje okoliški gremij 777 članov in zadnja leta hitro narašča vsled razširjanja ljubljanskega predmestja.

Računski zaključek izkazuje, da se je lani prejelo 55.000 Din na gremijalnih inkorporacijah in 21.000 Din na dokladah. Proračun za leto 1930 pa predvideva 44.000 Din izdatkov, vsled česar ostane gremijalna doklada neizpremenjena.

Občni zbor se je pridružil resolucijam gremija ljubljanskih trgovcev glede odprave trošarinskih registrov in nabavnih knjižic za sol.

Uprava trgovine.

(Nadaljevanje.)

Pri sestavljanju inventure radi preglednosti vpišemo po tem načinu najprej v prvi stolpec (»Vrsta blaga«) oddelek, n. pr. »špecerija« in ga podčrtamo, da je toliko vidnejši. Sledi mu v drugi vrsti naziv prve skupine, pripadajoče temu oddelku, n. pr. »Žito«, pod katerim naslovom vpisujemo vse vrste žita, k smo jih inventirali. Ko smo inventirali celo žitno zalogo, zapišemo zopet skupino »Moka« z inventuro posameznih vrst itd.

Seveda je treba oddelke in skupine prilagoditi različnim potrebam različnih podjetij.

Tako bo lesni trgovec svojo blagovno inventuro razdelil po vrsti in obsegu svoje trgovine: najprej ločil les na skladišču od onega lesa, ki še napol ali tudi popolnoma obdelan in neobdelan leži še oddaljen od skladišča, vsled česar

ima docela drugo vrednost. Blagovno inventuro bo tedaj napravil ločeno za les na skladišču ali več skladiščih in zopet ločeno za blago izven skladišča.

Posamezne skupine lesne zaloge se vodijo na različne načine, vendar je za naše razmere in še posebej za normalno lesno trgovino, kakršna je pri nas najbolj razširjena najpraktičnejše ločanje skupin po vrstah lesa, n. pr. skupine: jelovina, smrekovina (ali združeno), bukovina, hrastovina, oreh itd. — Ako se bavi lesni trgovec tudi s kurivom, bo zanj otvoril v inventuri poseben oddelek.

V te skupine bo knjižil posamezne vrste, tako n. pr. skupino »jelovina« v sledeče vrste: hlodi, deske — po debelini v mm in dolžini, remeljne, trame i. t. d.

Pri lesni inventuri je priporočljivo

pred drugim stolpcem obrazca za inventuro potegniti še posebno črto, v katero vpisujemo število komadov posamezne vrste, dočim v tretji stolpec zabeležimo množino v kubičnih metrih (m³).

Lastno ceno posamezne vrste vpiše lesni trgovec ravnotako v četrti stolpec. O lesni kalkulaciji imamo pripravljenih tudi več praktičnih člankov, ki jih bode mo še letos objavili, da se tudi lesni trgovci seznani s pravilno, a vkljub temu enostavno kalkulacijo.

Sestava inventure se zdi marsikomu prezamudno in nekoristno delo, združeno z velikim naporom, kar pa ni res. Iz lastne izkušnje vem, da sem igranje, brez posebnega napora in v najkrajšem času (pri največjih podjetjih 5 do 8 dni) sestavil točno inventuro tudi tam, kjer se jim je vsled svoje obširnosti in raznolikosti zdela povsem neizvedljiva.

Neprecenljive vrednosti je inventura za vsakega trgovca, ker ga ne pouči samo o točnem stanju in posebno vrednosti zaloge blaga, marveč mu je tudi pozneje vedno pri rokah ter mu vsak trenutek omogoči določitev lastne cene in na podlagi te — prodajne vrednosti vsakega posameznega predmeta, kar je enako važno pri nakupu kot pri prodaji.

Pravilno sestavljena inventura bogato povrne izgubljeni čas popisovanja s tem, da prihrani skozi celo leto trgovcu mnogo več časa in dela, ki bi ga sicer moral žrtvovati ponovnim kalkulacijam in ga poleg svoje velike informativne vrednosti obvaruje občutnih izgub.

5. Pri sestavljanju seznama iz računa denarnih zavodov postopamo na slični način, kot pri seznamu iz računa dolžnikov, oziroma upnikov.

Ako imamo dobroimetje — naložbe — pri samo enem denarnem zavodu, nam seznama ni potreba delati, temveč vpišemo pod aktivno postavko: »račun denarnih zavodov« samo ta znesek s pripisanimi obrestmi do dneva sestave otvoritvene bilance. Ob prometu z več denarnimi zavodi je seveda potreben poseben seznam našega dobroimetja pri različnih zavodih z obrestmi vred. Vse vsote seštejemo in jih vpišemo v aktiva otvoritvene bilance pod naslovom: »račun denarnih zavodov.«

6. Tudi v računu blagovnih stroškov

je možno dobroimetje, ki ga moramo vpisati v otvoritveno bilanco pod aktivna. V pošttev prihajajo tu n. pr. predplačila za voznino blaga, ki ga še nismo prejeli in tudi ne vpisali v blagovno inventuro otvoritvene bilance. Poleg tega lahko obstoje še kaki drugi predplačani blagovni stroški, ki jih z navedbo, n. pr. predplačana voznina, špedicija, posredništvo, provizija itd. vpišemo v poseben seznam, ako je več takih postavk in skupno vsoto vpišemo v aktiva otvoritvene bilance pod naslovom: »predplačani blagovni stroški.«

7. napravimo seznam (inventuro) premičnega inventarja po posameznih predmetih, ki so naša last in služijo namenom trgovine.

Za sestavo seznama premičnega inventarja se poslužimo istega obrazca kot za sestavo blagovne inventure. Popis premičnega inventarja razdelimo po posameznih prostorih, n. pr.: prodajalna, skladišče, pisarna, klet itd. Ako pričnemo s popisom oprave v trgovini, knjižimo najprej v 1. stolpec naslov prostora, t. j. »prodajalna.« Temu naslovu sledi v istem stolpcu popis posameznih predmetov, n. pr. pulti, stoli, tehtnica itd. V drugi stolpec polone »množina« knjižimo znak »kom.« (komadov) in vpišemo v tretji stolpec število enakih komadov, ki imajo enako vrednost.

V četrti stolpec vknjižujemo ceno za posamezni komad inventirane oprave, ki jo določimo pri popisu popolnoma novih predmetov na ta način, da od nabavne vrednosti odračunamo 10 odstotkov. Pri opravi pa, ki je starejšega izvora, moramo vrednost posameznega komada šele oceniti in potem vpisati v ta stolpec. Pri oceni vrednosti posameznega predmeta, moramo postopati kolikor mogoče stvarno in vpisati isto vsoto, ki bi jo mi dosegli, ako bi predmet prodali, ker se največkrat pri popisu premičnega inventarja greši na ta način, da se naznači prevelika vrednost.

V zadnji — peti — stolpec vknjižimo po vzorcu blagovne inventure skupno vrednost več enakih predmetov potom množenja tretjega stolpca s četrtim.

Ko smo izvršili popis oprave v vseh prostorih, seštejemo vsote petega stolpca in skupno vsoto knjižimo v aktiva otvo-

ritvene bilance pod označbo: »vrednost premičnega inventarja.«

Tudi ta seznam nima samo trenutne vrednosti za sestavo otvoritvene bilance, marveč nam vedno služi za kontrolo posameznih predmetov oprave in za določitev višine vsakoletnega nadaljnjega desetodstotnega odpisa. Ob prihodnji poslovni bilanci nam ni potreba sestavljati popisa premičnega inventarja iznova, marveč samo pregledamo, ako so vsi predmeti še vedno doma ter če niso nekateri tekom poslovne dobe popolnoma izgubili svoje vrednosti, ker jih v tem slučaju v njihovi celotni vrednosti odpišemo poleg desetodstotnega odpisa. Novo nabavljene predmete samo pripišemo v njihovi nabavni vrednosti k seznamu starega inventarja. Seveda moramo k vsakoletni vsoti desetih odstotkov od skupne vrednosti novo nabavljenega inventarja in ta znesek odpisati pri poslovni bilanci tako, da se po preteku desetih let od dneva nabave tudi njihova vrednost uniči.

8. napravimo temu seznamu sličen popis nepremičnega inventarja po posameznih objektih, n. pr.: hiša števil... in dvorišče v ... vasi, gospodarsko poslopje..., njiva (z imenom kraja)..., travnik (z imenom kraja)..., gozd... itd. Poleg imena kraja je dobro zabeležiti tudi številko zemljiške parcele, s katero je označena v zemljiški knjigi in njeno izmero v kvadratnih metrih.

Ako smo te objekte na novo kupili, vpišemo vrednost posameznih v višini kupnine; v nasprotnem slučaju pa moramo previdno oceniti njihovo vrednost s tistim zneskom, katerega bi nedvomno dobili v slučaju prodaje. Tudi tu se ne smemo pustiti zapeljati od splošne bolezni gospodarjev, da cenijo lastno premoženje vedno višje od prave vrednosti; kajti otvoritveno bilanco, kakor tudi vse sledeče — poslovne bilance sestavljamo zato, da smo res popolnoma stvarno poučeni o stanju našega premoženja.

(Nadaljevanje prihodnjič.)

Otvoritev proge Krapina—Rogatec.

Prošlo nedeljo je bila na svečan način otvorjena 19,5 km dolga železniška proga Krapina—Rogatec ob navzočnosti železniškega ministra Radivojevića ter savskega in dravskega bana, zagrebškega nadškofa in cele vrste drugih odličnjakov ter množice slavnostnega občinstva.

Proga, ki je nova vez med Savsko in Dravsko banovino, je velikega gospodarskega in tujsko-prometnega pomena, zlasti za Rogaško Slatino, ker skrajšuje pot iz Zagreba za 58 km, poleg tega pa jo veže z hrvatskim Zagorjem.

Velikega pomena je proga tudi za Celje in Maribor ter celo Štajersko, ker skrajšuje železniško zvezo Zagreba iz Maribora za 60 km in ustvarja takorekoč vez med hrvatskim Zagorjem in večjim delom Štajerske.

Potreba te proge se je občutno pokazala že za časa Avstro-Ogrske in bi moralo priti do njene zgraditve. Ta pa se ni krila z interesi ogrske protislovanške politike, ker bi ustvarila novo vez

med slovenskim Štajerskem in Hrvatsko. Poleg tega pa so Madžari računali, da bo oškodovan njihov izvoz jaje, perutnine in drugih predmetov na progi Zabok—Čakovec na korist hrvatskega Zagorja, kateremu bi bila na ta način odprta krajša in cenejša pot.

Progo je pričelo leta 1927 graditi podjetje »Progres« iz Sarajeva v manjšem obsegu. Dela so bila tudi vsled hude zime leta 1928 do 1929 močno ovirana in se je gradnja izvršila večji del lansko leto.

Gradbeni stroški so znašali okoli 30 milijonov dinarjev, kar je za razmero-ma kratko progo precej velik znesek. Draga gradnja je posledica neprimerne-ga terena, ki je graditelje prisilil, da so morali zgraditi dva predora, enega 210, drugega pa 490 m dolgega in mnogo železniških mostov.

V gradnjo naloženi kapital se bo bogato rentiral s koristmi, ki jih bo od proge imelo hrvatsko Zagorje, Rogaška Slatina, pa tudi drugi kraji ob progi Zagreb—Varaždin, Celje—Pragersko.

Gospodarske beležke.

Konferenca o carinskem premirju.

Dne 17. t. m. je bila v Ženevi otvorjena konferenca o carinskem premirju, na kateri zastopajo našo državo pod vodstvom našega trgovinskega ministra še naš poslanik v Bernu dr. Ilja Šumenković, univ. profesor Milan Todorović, načelnik poljedelskega ministrstva dr. Velimir Stojković, inspektor trgovinskega ministra Milan Pinja ter kot eksperta tajnik ljubljanske zbornice za TOI Ivan Mohorič in inspektor finančnega ministrstva Milan Bujnić.

Dosedanji potek konference, kakor tudi splošno razpoloženje delegatov ne kaže, da bi se doseglo popoln sporazum. Mi smo se s to zadevo že večkrat bavili v našem listu ter bomo v prihodnji številki prinesli poročilo o važnejših sklepih.

Obrestna mera.

Z ozirom na naš uvodni članek v zadnji številki pod tem naslovom z zadovoljstvom izvemo, da se v najkrajšem času v Beogradu skliče konferenca beograjskih bank, ki se bo pečala z vprašanjem znižanja obrestne mere za posojila. V bančnih krogih prevladuje mnenje, da je previsoka obrestna mera vzrok nepovoljno se razvijajočih bančnih poslov, ter da bi se ob znižanju dosegla večja rentabilnost. Kolikor doznavamo, se namerava obrestna mera za posojila znižati na 9—12%.

Bančniki so se sicer odločili k temu koraku iz razloga povečanja prometa in z njim dobička; vendar bo znižanje koristilo v veliko večji meri celokupnemu gospodarstvu v državi. Znižanje je tudi logična posledica svetovne pocenitve kapitala, ker je v vseh državah zadnje čase znatno znižana diskontna mera.

Upamo, da bo vsporedno z znižanjem obrestne mere za posojila tudi znižana pretirano visoka napetost med obrestno mero za naložbe in kredite.

Industrija in brezposelnost.

Dočim je bilo leta 1928 pri naših uradih javljenih povprečno 17.885 nezaposlenih delavcev, je to število lansko leto poskočilo na povprečno 23.295 brezpo-

selnih; torej se je povečalo za celih 30 odstotkov.

Ako pa primerjamo te podatke s podatki o industrijskem delavstvu, ki je zaposlovalo leta 1928 povprečno 559.000 delavcev, lansko leto pa celo povprečno 596.000, vidimo, da se je število zaposlitev pomnožilo skoraj za 7 odstotkov, kar je dokaz napredka na polju industrije in produkcije.

Primerjava med prijavljenimi brezposelnimi in med vedno naraščajočim številom industrijskega delavstva je na videz nelogična, ker je istočasni porast števila brezposelnih težko umljiv. Ta pojav je posledica slabe poljedelske konjunktura, ki sili kmečke delavne moči, da si iščejo zaslužka v industriji. Mesto pa ne more zaposliti vsega, vsled česar rekrutirani poljski delavci povečavajo stanje brezposelnih. Ako primerjamo število zaposlenih delavcev z nezaposlenimi, najdemo, da znaša brezposelnost nekaj manj kot 4 odstotke napram zaposlitvam, kar je sicer znaten, a še vedno normalen odstotek.

Trgovinska pogajanja z Avstrijo.

Kakor smo že poročali, je naša delegacija stopila v stik s predstavniki avstrijske vlade zaradi avstrijskega namena, zvišati uvozno carino na žito, kar ni v skladu z našo trgovinsko pogodbo.

Na pogajanjih, ki se vrše te dni na Dunaju, je naša delegacija izjavila, da pristane na povišanje uvozne carine na žito, ako avstrijska vlada zniža uvozno carino za našo živino.

Dočim smo bili pred leti v trgovini z Avstrijo še znatno aktivni, je postala naša trgovina zadnje leto globoko pasivna radi avstrijskih zaščitnih carin. Ta pasivnost bi se s povišano uvozno carino na žito še znatno dvignila. Ker pa tvori tudi živina živahen promet v naši trgovini z Avstrijo, bi ta kompenzacija veaj nekoliko ublažila slabi vpliv zvišane carine na uvoženo žito.

Ker Avstrija trgovinske pogodbe do konca junija 1931 sploh ne more odpo-vedati, je gotovo, da naša delegacija ne bo popustila v svojih zahtevah po primernem nadomestilu.

Reparacijski vagoni.

Po izjavi direktorja sarajevske železniške direkcije dobimo do konca avgusta še okoli 900 novih tovornih vagonov na račun reparacij, da ne bo pomanjkanja, ki je bilo še v pretečenem letu precej občutno.

Pristaniške takse.

V petih naših večjih pristaniščih je bilo v pretečenem letu sprejeto 9 milijonov 395.702 Din na pristaniških taksah. Ker izkazujejo vplačane pristaniške takse istih pristanišč za leto 1928 samo 8.949.358 Din, so se lanske dohodki iz tega naslova povečali za 446.344 Din, kar znači, da je bil promet v naših lukah lani živahnejši. Posamezna pristanišča so donasala lansko leto sledeče zneske: Split 4.367.648 Din, Sušak 2 milijona 384.280 Din, Dubrovnik 1.520.991 dinarjev, Šibenik 881.666 Din in Meljine 241.115 Din.

Obrtni muzej v Ljubljani.

Na inicijativo ljubljanske Zbornice za TOI se ustanovi v Ljubljani obrtni muzej, na katerem bodo razstavljeni predmeti, ki imajo za obrt zgodovinsko ali umetniško vrednost. Muzej bo tako za našo obrt, kakor tudi za vse druge sloje velikega poučnega pomena.

Podpis sporazuma med Jugoslavijo in Bolgarijo

je izzval v inozemstvu najboljši vtis. Češki listi trdijo, da je to prvi korak k sklenitvi vsebalkanske trajne prijateljske pogodbe, ki naj bi bila podlaga trajnega miru. Samo Italijanom se sklenitev sporazuma nič kaj ne dopade, ker so s tem zopet zrahljana tla pod njihovimi nogami.

Za izboljšanje naših cest.

Z razvojem avtomobilizma je zopet postala cesta važno prometno sredstvo, ki ga danes v modernih državah vsprejajo z vrednostjo železnic. Vendar je predpogoj razvoja avtomobilizma: dobra cesta. Pri nas o dobrih cestah sploh ne more biti govora, zato je tudi naš avtomobilizem na zadnjem mestu v srednji Evropi.

Ljubljanska sekcija Avtokluba je na zadnjem občnem zboru sprejela hvalevreden sklep, da se komisijonelno ogleda in sestavi načrte za obnovo naših cest s sodelovanjem oblasti in drugih prizadetih gospodarskih krogov. V ta namen je klub dovolil 10.000 Din prispevka k stroškom komisije.

Madžarski vizum.

Za Jugoslovence je madžarska vlada znižala takso za vizum za enkratni obisk na 12:20 pengö, za trajni vizum pa na 30:20 pengö. Poleg tega po novi naredbi vizumov za naše državljane ne izdajajo samo madžarski konzulati, marveč vse madžarske obmejne postaje ter stane tak naknadni vizum 15:20 pengö.

Naše pošte v letu 1928.

Gradbeno ministrstvo je izdalo statistiko o stanju pošt koncem leta 1928 in o njihovem delovanju, iz katere posnemamo, da smo koncem leta 1928 imeli v državi 3852 poštних uradov, tako da ena pošta odpade na vsakih 3.275 prebivalcev ali na 64 kvadratnih metrov površine. Od tega je bilo 925 državnih poštних uradov, 931 pogodbenih pošt, 1.664 občinskih pošt ter 332 pomežnih pošt. Dolžina linije poštno-blagovnega, pisemskega in denarnega prometa znaša 37.656 km, in sicer: cestne zveze 19.473 km, železniške 16.503 in plovne 1.680 km. Za oskrbovanje prometa se je pošta poleg železnice in parobrodov posluževala še 247 avtomobilov, 937 poštних voz, 804 konj, 679 pešcev in 258 biciklistov. Poleg blagovne pošte je bilo s poštними prevoznimi sredstvi prepeklanih 286.655 potnikov. Pošta je odpravila v notranjosti države 348.723.566 pisem, 5, 198.696 paketov, 981.620 vrednostnih pošiljk, 11.294.005 denarnih nakazil ter 13.956.910 plačil potom poštne hranilnice. V mednarodnem prometu pa je bilo odpravljenih 56.566.561 raznih pošiljk.

Telegrafski promet je oskrbovalo 1591 brzojavnih postaj na dolžini 149.016 km brzojavne mreže z 2051 brzojavnimi aparati. V notranjosti države je bilo odpremljenih 4.356.716, v inozemstvo pa 1.568.813 brzojavk.

Telefonski promet je opravljalo 1149

aparatur in 4 avtomatične centrale na centralah, 975 na podcentralah za 33.155 privatnih in 18.450 radioprijemnih aparatov. Lokalno telefonsko omrežje je dolgo 8.199 km, medkrajevno pa 12.122 kilometrov. V notranjosti države je bilo opravljenih nad 80 milijonov, v zunanosti pa skoraj pol milijona telefonskih razgovorov.

Revizija tvrdk z dvomljivimi naslovi.

Ker so se zadnje čase množili slučajji sporov glede istovetnosti trgovskih in drugih tvrdk, izvirajoči iz nerazumljivih in dvoumnih, ali pa drugim podjetjem sličnih naslovov, se izvrši v tem oziru splošna revizija, ki naj ugotovi kdo je lastnik tvrdke in kdo se more baviti s temi posli. Ako opravlja posle kaka druga oseba, in ne lastnik sam, v kakem razmerju je vodja podjetja nasproti lastniku, ako je sploh potrebno, da vedi obrat druga oseba. In končno, ali naslov tvrdke odgovarja stvarnemu stanju in ne obstoji možnost, da naslov koga zavede v zmotu zaradi sličnosti z drugimi naslovi.

To odredbo bodo oblasti javno razglasile ter lastnike tvrdk pozvale, da zunanje označbe svojih tvrdk spravijo v roku enega meseca v sklad s trgovskim zakonom ter da se v bodoče poslužujejo svojega imena in priimka. Ponekod se je revizija že pričela izvrševati.

Izvoz sladkovodnih rib.

Dunajski veletrgovec Komerzialratt Franz Hofbauer, Wien XIX, Weimarer strasse 89 se zanima za naše morske, pa tudi sladkovodne ribe ter naj mu naši trgovci pošljejo ponudbe — po možnosti v nemškem jeziku.

Naša sladkorna produkcija.

Po najnovejših podatkih je naš sladkorni pridelek v zadnji sezoni 1929/30 znašal 11.857 vagonov nasproti 11.598 vagonom v sezoni 1928/29.

Ker je ta pridelek visoko nad našo domačo porabo, smo v zadnjih dveh mesecih izvozili 1200 vagonov v inozemstvo. Da pa država pospeši izvoz visokega preostanka, je znižala voznino za vagon do meje za 400 dinarjev pod dosedanje tarifo.

Ali ste poravnali naročnino?

Statistika družb z o. z. v Sloveniji.

Od konca vojne pa do začetka leta 1927 je bilo v trgovski register vpisanih 383 družb z omejeno zavezo s kapitalom 56 milijonov dinarjev; leta 1927 je bilo na novo priglasenih 57 družb s 4.330.000 Din glavnice; leta 1928 62 družb s kapitalom 5.906.000 in lansko leto 23 družb z glavnico 2.230.000 Din.

Nova tekstilna tovarna.

V trgovski register se je vpisala tekstilna tovarna Hribernik & Co., družba z o. z. v Št. Vidu nad Ljubljano, ki bo nakupovala, izdelovala in prodajala sirovine, polizdelke in izdelke vseh vrst tekstilnih predmetov. Osnovna glavnica znaša Din 800.000.—.

Bivšo konzervno tovarno na Vrhniki

je kupila tekstilna tvrdka »Jugo-Bruno« iz Kranja in jo preuredi v tekstilno tovarno, ki bo pričela obratovati že letošnjo jesen ter bo zaposlovala okoli 400 delavcev.

Naša trgovina z Nizozemsko.

Po nizozemskih uradnih podatkih smo pretečeno leto uvozili iz naše države v Nizozemsko za 2.898.000 hol. fl. blaga leta 1928 za 2.118.330 hol. fl.) Izvozili pa smo iz Nizozemske v Jugoslavijo za 1.219.000 hol. fl. (leta 1928 1.685.287 hol. fl.)

Naš izvoz v Holansko je tedaj od leta 1928 znatno narastel, padel pa je uvoz iz Nizozemske, tako, da pokazuje naša trgovinska bilanca z Nizozemsko 1 milijon 679.000 hol. fl. aktivnosti dočim je bila leta 1928 aktivna samo za 433.081 hol. fl. Mi uvažamo na Nizozemsko izključno samo les, k nam pa pošiljajo Nizozemci zlasti mast in premog.

Radio v vlakih.

Med železniško upravo in podjetjem Milodara Ristića je sklenjen dogovor na podlagi katerega bo omenjeno podjetje uvedlo radio v brzovlakih in osebnih vlakih. Taksa za poslušanje radia se bo

*Vepati pakete
z motorizom Groupije
= prihranek režije!*

zaračunala po Din 10.— za prvih 100 km in po Din 5.— za vsakih nadaljnjih 100 km.

Povzetni poštni paketi z inozemstvom.

Od 1. aprila naprej bodo vse naše pošte sprejemale povzetne pakete in priporočene pošiljke za inozemstvo v višini do zneska Din 3.000.— povzetja za posamezno pošiljko. Doslej je tozadevno dosežen sporazum s Francijo, Av-

strijo in Čehoslovaško, v teku pa so pogajanja tudi z ostalimi državami.

Tujski promet v Sarajevu

je lansko leto dosegel število 27.074, leta 1928 pa je Sarajevo posetilo le 25 tisoč 818 tujcev. Od lanskih posetnikov odpade 18.998 na Jugoslovane (l. 1928 18.782) in 9.076 na inozemce (leta 1928 7.136). Tujski promet se je tedaj lansko leto v Sarajevu precej dvignil.

Megafoni na železniških postajah.

Poskusi z megafoni (ojačevalci zvoka) so se na zagrebški postaji dobro obnesli, vsled česar je železniška uprava sklenila uvesti megafone na vseh večjih postajah ter potom njih obveščati potnike o odhodu in prihodu posameznih vlakov.

Po širnem svetu.

Čehoslovaške agrarne carine in vlada.

Letos smo poročali o zahtevi čehoslovaških agrarcev po zvišanju zaščitnih carin za poljske pridelke. Čehoslovaški finančni minister dr. Engliš pa se je v svojem poročilu pred proračunskim odborom dotaknil tudi carinske politike ter izjavil, da se Čehoslovaška kot izvozna država nikakor ne sme obdati s carinskim zidom, temveč mora carine celo zniževati, ako hoče doseči popolno uravnovešanje v notranjem gospodarstvu in obdržati dosedanja inozemska tržišča. Ta izjava je povzročila v agrarnih krogih precejšnje razočaranje.

Cdstop francoske vlade.

Francoski ministrski predsednik Tardieu je državnemu predsedniku Poincaréju izročil ostavko, ker je pri razpravi o finančnem zakonu ostala vlada v manjšini 281 glasov proti 286 glasovom.

Dasiravno so francoske finance zelo povoljne, se opozicija noče sprijazniti s previsoko odmerjenimi davki, če tudi so bili ti tekom povojnih let znižani za vsoto treh milijard frankov.

Tudi v pogledu francoskih vojnih dolgov v Ameriki in Angliji je z ozirom na nemške reparacijske dajatve ugodno,

ker ob odplačevanju teh vojnih dolgov še ostane dve in pol milijarde frankov letno za kritje drugih državnih potreb. Dosedanji finančni minister pa je ostal na stališču, da morajo biti državne finance povsem sigurne, ter da naj bi se znižanje davkov izvrševalo postopoma tekom let.

Bogastvo posameznih držav in državljanov.

Nemška velebanka »Dresdener Bank« je izdala statistiko o narodnem premoženju posameznih držav, po kateri ceni skupno vrednost narodnega premoženja v milijardah mark: v Angliji 450, Nemčiji 350, Franciji 300, Rusiji 220, Italiji 120, Poljski 72, Čehoslovaški 60, Švici 50, Rumuniji 46, Jugoslaviji 28, Madžarski 24 in v Avstriji na 23 milijard mark.

Po tej statistiki bi odpadlo na posameznega prebivalca teh držav sledeče premoženje v markah: v Švici 13.000, Angliji 10.000, Franciji 7.000, Nemčiji 5.500, Čehoslovaški 4.200, Avstriji 3.500, Italiji 3.000, Rumuniji 2.8000, Madžarski 2.700, Poljski 2.500, Jugoslaviji 2 tisoč 300 in v Rusiji 1.500 mark.

Iz tega sledi, da so najbogatejši ljudje v Evropi Švicarji, ki jim po vrsti sle-

de Angleži, Francozi in Nemci ter šele z daljšim presledkom Čehoslovaki, dočim mi zavzemamo po bogastvu predzadnje mesto in nam sledi Rusija. Ti podatki pa niso povsem točni, celo malo pristranski so. Po naših najskromnejših uradnih cenitvah znaša namreč vrednost celokupnega našega premoženja okoli 400 milijard dinarjev, tedaj okoli 30 milijard mark in bi že po tej cenitvi odpadlo na posameznika 2.500 mark ali 33.800 dinarjev, kar nas izjednači s Poljsko.

Statistika se nadaljuje z izkazom letnih dohodkov, ki odpadejo na posameznega državljanina in sicer računa po vrsti, da zasluži letno prebivalec v Angliji 1500 mark, v Švici 1400 mark, v Nemčiji 1000, v Avstriji 660, na Čehoslovaškem 630, v Italiji 600, na Madžarskem 430, v Jugoslaviji 320 in na Poljskem po 300 mark. Ker v teh letnih dohodkih ni všteta samo plača, marveč se nanašajo dohodki na vse pridelke, bodisi porabljene doma, bodisi izvožene ter tudi na dobičke vseh družb in podjetij, je očitno tudi v teh podatkih mnogo gorostasnih pogrškov, ki izpreminjajo pravo višino odstotkov posameznika pa tudi vrstni red.

Francija mora izvažati kapital.

V francoski zbornici se vrši zanimiva debata o preobilici denarja, kar povzroča povečani nakup deviz in obtok bankovcev, istočasno pa slabo vpliva na notranje gospodarstvo vsled povišanja cen na drobno. Tudi preobilica zlata mora slabo vplivati na narodno gospodarstvo.

Govori posameznih govornikov izzevno vedno v zahtevi, po olajšanju pogojev za posojila v inozemstvo, ker domači kapital ne najde primerne porabe v mejah države.

Bolgarska trgovinska bilanca pasivna.

Lanskoletna trgovinska bilanca Bolgarije je zaključena z naravno porazno pasivnostjo. Uvoz je znašal 8.126 milijonov levov, izvoz pa 6.097 milijonov levov in znaša deficit 2.027 milijonov levov ali skoraj milijardo dinarjev. Vzrok visoke pasivnosti tiči predvsem na ogromnem porastu uvoza, ki je bil posledica slabe spekulacije bolgarskih tr-

govcev, računajočih na dobro letino in na izboljšanje splošne gospodarske konjunktura ter na dvig kupne sile bolgarskega leva. Letina pa ni bila tako dobra kot se je pričakovalo, in je medtem v drugih državah cena žitu padla ter znižala bolgarski žitni izvoz.

Nazadovanje italijanske zunanje trgovine.

Uradni podatki Italije o zunanji trgovini v drugi polovici preteklega leta izkazujejo uvoz v vrednosti 11.703 milijonov lir, izvoz pa 7.330 milijonov lir, vsled česar je bilanca lanskega drugega polletja za italijansko zunanjo trgovino zaključena s katastrofalnim deficitom v znesku 3.473 milijonov lir ali nad 10 milijard dinarjev.

Ako primerjamo te podatke s podatki za drugo polletje predlanskega leta, je opaziti, da se je nerazmerno povečal uvoz (za 659 milijonov lir) nasproti izvozu, ki izkazuje le za 333 milijonov poviška.

Te številke ponovno potrjujejo, da fašistična politika tira Italijo v gospodarski pogin.

Povečanje konkurzov v Češkoslovaški.

Januarska statistika konkurzov izkazuje 365 novih slučajev prisilnih poravn s skupno izgubo v znesku 60 milijonov čsl. kron, kar znači skoraj 50-odstotno povišanje napram januarju lanskega leta.

Insolvenca »Bolgarske kreditne banke«.

Bolgarske kreditna banka v Sofiji je ustavila izplačila, ker je zašla v plačilne težkoče.

Padanje cen po celem svetu.

Tedenski statistični podatki indeksa cen za posamezne države po svetu prikazujejo padec svetovnih cen. Ameriški indeks je znašal pred tednom 94,3, sedaj 93,3; francoski 84,7, sedaj 83,5; nemški prej 97,2, sedaj 96,3 in angleški prej 86,4, sedaj 85,8. Povsod torej znaten padec cen na veliko. Naš indeks je sedaj ustaljen na 104,4, kar znači, da smo v primerjavi z gornjimi državami še vedno precej dragi.

Borzna poročila.

DENARSTVO.

Gibanje valute v tekočem tednu.

	Uradni tečaj	Prosti tečaj
	Din	Din
1 angleški funt	276—	276.50
1 ameriški dolar	56.60	56.70
1 avstrijski šiling	7.97	8—
1 belga	7.88	7.90
1 bolgarski lev	—408	—41
1 češkoslov. krona	1.677	1.68
1 francoski frank	2.225	2.22
1 grška dragma	—7345	—73
1 hol. goldinar	22.74	22.75
1 italijanska lira	2.968	2.97
1 kanadski dolar	56.30	56—
1 madžarski pengő	9.90	9.92
1 nemška marka	13.55	13.55
1 poljski zlot	6.34	6.34
1 rumunski lej	—337	—34
1 švicarski frank	10.958	10.95
1 španska peseta		7.06
1 turški pijaster	26.60	26.50

Španska peseta se še vedno ni ustalila, temveč se njena vrednost menjava. Dočim je prejšnja dva tedna ležala počasi navzgor, je tekom tega tedna zopet zdrknila navzdol od vrednosti Din 7.39 na 7.06. Sicer so ostale valute stabilne.

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Državni papirji: Vojna škoda promptno 403.50—404, za februar 405; 7% Blairovo posojilo 80—80.75, 8% Blairovo posojilo 90—90.75; investicijsko posojilo 80.50—82; agrarne obveznice 51—.

Od državnih papirjev je šla nekoliko navzdol vojna škoda, ki je pretečeni teden notirala 420—421, sedaj pa 403.50 do 404— za promptno kupčijo, v zvezi s tem so tudi sklepi za februar nazadovale za 8—9 točk.

Privatni efekti: Celjska 170, Ljubljanska kreditna banka 125, Prva hrvatska štediona 927.50, Kreditni zavod 170, Združene papirnice Vevče 130, Ruše od 250 do 260, Strojne tovarne 75, Narodna banka 8575, Trboveljska premogokopna 481—482.

Ponarejena potrdila k obveznicam za vojno škodo.

Ker so se v okolici Šabca pojavila ponarejena potrdila obveznic za vojno škodo (ratno štetje), je oškodovanih mnogo kupcev, na kar opozarjamo naše naročnike, ki so dnevno oblegani od raznih prodajalcev, zlasti na obroke po veliko višji ceni kot jih notirajo borze. — Na falzifikatih je prenarajena vsota ter namesto člena 11. stoji člen 10. Nerodnosti in pomanjkljivosti so tudi glede pečata in podpisov

*So zdrava in rdeča ličeca moja,
ker mamica kuha mi kavico PROJA!*

Tržna poročila.

Povišanje cene moki v Sarajevu.

Na drugem mestu prinašamo primerjavo raznih tržnih cen v večjih mestih naše države. Nova poročila pa javljajo, da se je moka št. »0« v Sarajevu podražila za 25 para pri kg, tako, da znaša sedaj Din 4.50. Tudi št. »2« se je podražila za 25 para, dočim je št. »4« in »5« obdržala prejšnjo ceno, št. »6« pa se je celo pocenila za 25 para in stane danes Din 3.25 za kg.

Pocenitev olja.

Vsled slabega povpraševanja po oljčnem olju gredo cene neprestano navzdol. V šibeniškem srezu je znašal lanski pridelek okoli 120 vagonov in je skoro cela množina še vedno nerazpro-

dana. Vzrok zastoja tiči predvsem v tem, da so zlasti italijanski veletrgovci pretečeno leto nakupili znatne množine in jih preparirali. Ker pa je bila lanska leto letina povsod izredno dobra, niso prodali niti starih zalog, vsled česar nimajo potrebe po novem blagu.

Dočim so naši oljarji prodali predlanski pridelek z lahkoto po 14 do 16 dinarjev kilogram, ne morejo spraviti v prodajo lanskega pridelka niti po 9 do 10 dinarjev.

Našim producentom občutno škoduje zlasti albanski pridelek. Cena oljčnim plodovom v Albaniji je bila meseca januarja lani 26 zlatih frankov za 100 kg in je padla letos ponekod za polovico in še celo nižje. Isto je z albanskim oljem.

Trgovski krogi pričakujejo, da se cene olju ustalijo na višini kakih 65% lanskim cen, vendar je prej mogoče, da bo znižanje cen še večje kot se pričakuje.

Živinski sejem v Zagrebu.

Na zadnji živinski sejem je bilo pripeljanega precej blaga. Kupčija je bila povoljna ter se je kupovalo zlasti za Italijo, kamor je bilo odposlanih 5 vagonov konj in kake 4 vagone goveje živine.

V prodajo je bilo privedenih: 13 bikov, 232 krav, 74 junic, 21 juncev, 274 volov, 157 telet, 501 konj, 106 žrebet, 102 svinji nad 1 leto, 428 svinj pod 1 letom in 218 pujskov (odojkov).

Cene so bile naslednje:

Goveja živina za 1 kg žive teže: biki Din 8—9, krave-mlekarice 4—7.50, krave za meso 4—5.50, bosanske krave 4 do 5, junice za rejo 6.50—9, junice za meso 5—8, junci I. vrste 8—10.50, II. vrste 6—7.50, voli I. vrste 9—11, II. vrste 8—9, bosanski voli I. vrste 8—9, II. vrste 6—7, teleta živa 10—14, zaklana 15—17.

Konji, težki tovorni par Din 13.000 do 14.000, lahki vojni par 11.000—12.000, kmečki konji par 1.000 do 11.000, jahalni konji komad 2.500 do 3.000, žrebeta do 1 leta 1.500—2.000 za komad,

žrebeta do 2 let 2.500—3.500 za komad, konji za meso 1.50—1.75 za 1 kg žive teže.

Svinje, domače Din 14—16 za 1 kg, sromske zaklane 19—20, svinje do 1 leta 13—14, svinje nad 1 leto 13—14.50, pujski (odojki) živi Din 130—300 za komad.

Žito.

Bačka pšenica: 80 kg, 2% prim., mlevska vozna, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh Din 268—270.

Bačka pšenica: 78 kg, 2% prim., mlevska vozna, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh Din 265.50—267.50.

Rž: 72/73 kg, 2% prim., mlevska vozna, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh Din 207.50—210.

Pšenična moka 0/G: franko Ljubljana, pri odjemu celega vagona plačilo po prejemu blaga Din 415—420.

Umetno sušena nova koruza: navadna vozna, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh Din 185—187.50.

Koruza času primerno suha: s kvalitetno garancijo do namembne postaje, promptna dobava, plačilo v 30 dneh Din 157.50—160.

Ječmen bački ozimni: 66/67 kg Din 180—do 190—.

Ječmen bački ozimni: 63/64 kg Din 170—do 175—.

Oves bački: navadna vozna Din 205—do 210—.

Tržne cene v posameznih mestih Jugoslavije.

V primerjavo navažamo cene najvažnejših živil v večjih mestih Jugoslavije, ki pokazujejo znatne razlike:

	Ljubljana:	Beograd:	Zagreb:	Sarajevo:	Maribor:
	Din	Din	Din	Din	Din
moka št. 0	4.10—4.20	4	3.60—3.70	4.25	4
moka št. 2	3.60—3.75	3.50	3.40—3.50	4	3.80
moka št. 4	3.25—3.50	3.20	3.10—3.30	3.50—3.75	3.50
goveje meso	12—20	16	16—30	8—15	12—20
teletina	20—25	18—24	20—30	20—24	16—25
svinjina	22—25	22—24	20—30	18—24	15—28
mast	28	24—25	25—26	24—25	25—26
jajca	1.25—1.75	1.50—1.80	1.50—1.75	1—1.25	1.75—2
mleko	2.50—3—	4	3.50—4	4—5	3.50—3
krompir	1—1.25	1.50—2	1—1.50	1.50—2	1—1.50
fižol	4.20—4.80	6—12	5—7	6—7	4.50—5
sladkor v kockah	14	13.50—14	13—13.50	15—16	14
kava, surova	32—76	38—60	44—96	40—60	45—50
kava, pražena	56—100	56—100	55—120	55—110	60—100
sol	2.50—2.75	2.75	2.50—2.75	2.50	2.75
olje jedilno	18	18	16—18	18—22	18—20
petrolej	7.50	8	6—7	9	7.50

Lesni trg.

Náš izvoz lesa od leta 1921 naprej.

Dočim je bil izvoz lesa od leta 1921 do leta 1924 v stalnem porastu, je leta 1925 in 1926 nazadoval, od leta 1927 pa zopet stalno narašča. Vrednost našega izvoženega lesa je znašala v milijonih dinarjev: leta 1921 176, 1922 579, 1923 1.452, 1924 1.817, 1925 1.236, 1926 937, 1927 1.105, 1928 1.438, 1929 1.690.

Prvo mesto v našem lesnem izvozu zavzema gradbeni les, ki sam zavzema nad 80% celokupnega lesnega izvoza. Sledijo mu železniško pragovi in drva.

Potreba omejitve izvoza hrastovih pragov.

Zagrebski profesor dr. Nenadič je ponovno našel od »Jugoslovanskega šumarskega združenja« započeto akcijo za omejitev izvoza hrastovih pragov, ker izvažamo letno nad naravnim prirastkom. Kako se dviga izkoriščanje hrastovih gozdov za izdelavo pragov, nam pričajo sledeči podatki za izvožene pragove od leta 1923 do 1929 v milijonih komadov: 0-11, 0-49, 0-64, 0-95, 1-93, 2-65, 2-80. Izvoz hrastovih pragov rapidno narašča. Ker potrebujejo naše železnice poleg tega letno okoli 1-2 milijona komadov, izkoristimo mnogo preveč ter obstoja nevarnost, da se hrastovi gozdovi uničijo.

Dobava.

Direkcija državnega rudnika Zabukovca pri Celju sprejema do 27. t. m. ponudbe glede dobave 50 m³ hrastovega lesa in 250 m³ jamskega lesa. Pogoji so pri Zbornici za TOI v Ljubljani.

Ljubljanska lesna borza je še vedno premalo zaposlena. Zadnje čase so se sicer povpraševanja nekoliko razživela, število sklepov pa se vkljub temu ni pomnožilo.

Povprašuje se po sledečem blagu:

Ca. 9000 komadov bukovih dog za sode, dolžina 81-82 cm, debelina 18-20 mm, širina od 8-12 cm. — Ca. 3000 komadov bukovih dog za dna, dolžina 50 cm, debelina 18-20 mm, širina od 10-20 cm. (Za sode od 150 do 160 litrov.)

Hrastovi neobrobjeni plohi, 5 vagonov, od 50 do 70 m³, široko blago, debeline od 60 do 110 mm, največ 90 mm debeline. — Cena

franko vagon meja via Postojna tranzit.

Več vagonov jelovih desk, debeline 6, 7, 8, 9, 10 in 12 mm, 4 m dolžine. — Cena fco vagon meja Postojna.

1 vagon parjene bukovine, 15 do 20 m³, debeline od 40 do 100 mm, širine od 14 do 40 cm, blago je obrobjeno, paralelno, monte, dobava v 14 dneh. — Cena fco vagon meja Postojna tranzit.

Borvi plohi, ostrorobi, paralelni ali malo konični (1 do 2 cm konicite), očeljeni 50 m debeli, od 10 cm širine naprej, v dolžinah od 2 do 3 ali 4 m, prima (brez grč), impregnirani, suhi za izdelovanje lesnih žaluzij.

Hrastove frize I., 5 do 7 in 8 do 12 cm širine, od 30 cm dolžine naprej, oziroma od 1 m dolžine naprej, zaključeno kot Parizerji od 1 m dolžine naprej.

Parizerji v fiksnih dolžinah od 1 in 1-10 m, I in II. vrste.

Kostanjevi brzojavni drogovi, 50 komadov: 40 komadov 10 m dolžine, na tankem koncu 15 do 17 cm; 10 komadov 9 m dolžine, na tankem koncu 14 do 16 cm; na vsak tekoči meter je lahko največ 1 cm upada. Cena fco vagon namembna postaja. Plačljivo ob prejemu blaga.

Neobrobjena parjena bukovina 44 in 55 mm debeline, 2-30 m dolžine in od 3 m dolžine naprej, na ozkem koncu najmanj 28 cm širine.

Hrastove frize I. od 5 do 7 in 8 do 12 cm širine, 30 cm.

1 vagon bukovih plohov in sicer 150 kom., 3 m dolžine, 80 mm debeline, širina po možnosti vse 27 cm ali od 27 cm naprej, drugače pa od 18 cm naprej, to so obrobjeni naravni plohi, blago mora biti suho.

Več vagonov obrobjenih bukovih suhih plohov.

Več vagonov bukovih letvic, 20 × 20, 1 m dolžine ali daljše, brez grč.

Par vagonov bukovih čistih testonov (netti), od 20 do 30 cm.

Ca. 20 m³ tramov, 8/8, 8/10, 10/11 cm, od 4. 5 in 6 m dolžine; ca. 40 m³ tramov, 16/19 cm, od 8 m dolžine. Dobava takoj. Cena franko vagon nakladalna postaja.

Bukovi naravni, neobrobjeni plohi, I., II., dolžina od 3 m naprej, širina od 18 cm naprej z najmanjšo medijo. 25 cm vsake spodaj označene debeline: 4 m³ debelina 38 mm in 48 mm, 5 m³ debelina 68 mm, 6 m³ debelina 78 mm in 88 mm, 4 m³ debelina 98 mm.

Smrekove deske, I., II., debeline 18, 19, 20 mm, dolžina 4 m, širina od 22 cm naprej z najmanjšo medijo 30 cm. Cena franko vagon meja via Postojna tranzit.

40 do 50 vagonov bukovih letev (metlišč), 27 mm, za celotno dobavo, mesečno ca. 4 do 5 vagonov.

Večjo množino svežih, lepih bukovih hlo-dov, od 18 cm srednjega premera naprej, v poljubnih dolžinah.

Obrobjeni in neobrobjeni bukovni plohi, blago suho, lepo, debeline 60, 70, 80 mm, dol-

žine od 2-50 do 4-50 m. Cena franko vagon italijanska namembna postaja.

Bukovi hlodi, od 18 cm naprej, poljubne dolžine. Franko meja Postojna tranzit.

Bukovi plohi, suhi, lepi, obrobljeni in neobrobljeni, 60, 70, 80 mm, od 2-50 do 4-50 m. Cena franko meja Postojna tranzit.

Bukove palice za metlišča, 1 do 1-10 m dolžine, 27/27 mm debeline, 4 do 5 vagonov mesečno. — Franko meja via Postojna tranzit.

Hrastovina v fiksnih merah, I., II. kvalitete, tolerira se male in zdrave grče v limi-

ERJAVEC FRANC

trgovina usnja

Ljubljana, Stari trg št. 11a

tiranem številu, izključene druge napake: ca. 10 m³ 2600 × 110 × 90, ca. 3 m 2500 × 130 × 130, ca. 5 m³ 1450 × 130 × 110, ca. 5 m³ 2400 × 120 × 110, ca. 10 m³ 2400 × 130 × 60. — Kupec nudi Din 1670—, franko Postojna tranzit.

Zakaj se ne razvije naš izvoz vina v čehoslovaško?

Čehoslovaške pokrajine, zlasti Praga, so bile pred vojno eden najboljših odjemalcev za naše vino. Po vojni nastale nove državne meje so sicer deloma olajšale uvoz konkurenčnih vin iz Italije, Španske, Grčije in Francije; vendar ne v taki meri, da bi bil naš vinski uvoz skoraj onemogočen.

Do leta 1926 se naša vinska trgovina v Čehoslovaški skoraj ni mogla razviti ter smo to leto uvozili komaj 2000 hl.

Prizadevanje vlade, dvigniti naš izvoz, je sicer sledeče leto 1927 prišlo do izraza in dvignilo množino v Čehoslovaško uvoženega vina na 32.500 hl, leta 1928 pa že na skoro 36.000 hl. Dočim je napredek od leta 1926 na 1927 dovoljen z ozirom na naše prizadevanje, je pozneje naš uvoz zastal, in ne odgovarja pričakovanjem.

Pred mesecem so v Pragi odkrili glavne vzroke, ki so zavirali naš vinski

Priporočite svojim odjemalcem vedno:

Elida Ideal milo

Elida Citron - Cold-cream

Elida Crème de chaque heure

Elida Shampoo

Elida zobna krema

Elida Bath soap

Elida Shaving Stick

Elida Puder

Elida Parfum Ideal i Chypre

JUGOSLAVENSKO D. D. GEORG SCHICHT, OSIJEK III.

uvoz ter naš vinski pridelek tako diskreditirali, da je bila v Pragi izdana parola: »Ne kupujte vina od tvrdek na ... ič«, ker so v največ slučajih fabricirana.«

Ta lokalna akcija proti našim vinom je dala čehoslovaškim oblastim povod za raziskovanje, ki je dovedlo do neverjetne ugotovitve, da se iz same Prage, ki ne pridela s celo svojo okolico niti enega kozarca vina, izvozi mnogo več vina kot se ga je uvozilo, dasiravno se v mestu samem popijejo tudi večje množičine vina kot izkazujejo podatki za uvoz.

Vsporedno s to ugotovitvijo odrejena preiskava je dognala, da je v Pragi mnogo več tvrdek, ki se bavijo s fabricacijo vina s pomočjo sladkorja, alkohola, vode in raznih kemikalij, kot onih, ki vino v resnici uvažajo. Ti fabrikanti sami so vrgli v javnost parolo proti jugoslovanskim vinom, dasiravno ne moremo trditi, da bi med njimi ne bilo tudi nekaj naših državljanov.

Iz naših domačih afer in aferic, zlasti v pogledu dalmatinskih vinotržcev, nam je znan marsikateri škandal, ki je diskreditiral dalmatinska vina, katera so domači fabrikanti prodajali globoko pod dnevno ceno. Isto tako je praška preiskava ugotovila, da so tamošnji fabrikanti, med katerimi je na žalost tudi nekaj Jugoslovancev, prodajali svoj »pridelek« celo cenejše kot znašajo same trošarine na vino.

Gotovo je, da se pri takih razmerah naš uvoz vina v Čehoslovaško ne more dvigniti na zaželeno višino. Tudi novi vinski zakon ne bo pomagal mnogo, ako se naše oblasti ne zganejo in ne odredijo najobčutnejših kazni za vse udeležence — naše državljane — pri inozemskih fabrikah, ki kvalitativno vrednost naših dobrih, pristnih vin postavijo v slabo luč in s tem škodujejo našemu vinogradništvu.

»Tribuna« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov. Ljubljana, Karlovska cesta št. 4 Prodaja na obroke!

Praktični nasveti.

Kako določiš težo prašičev z mero.

Teža prašičev se zamore precej natančno določiti tudi z navadno krojaško mero na ta način, da zmeriš najprej prašičev obseg za prednjimi nogami in za tem njegovo dolžino od sredine čela do pričetka repa. To številko pomnoži eno z drugo ter potem razdeli pri srednjih prašičih zmnožek s številom 130, pri debelih prašičih samo s 120, pri mršavih pa s 140. Tako dobiš mrtvo težo prašiča v kilogramih z obistni vred.

Pravilni račun se na ta način od tehtanje s tehtnico nikdar ne loči za več kot 5 kg navzgor ali navzdol.

Kako snameš zarastel prstan.

Ako se ti je preozek prstan tako zarastel, da ga tudi z mazanjem z mastnim milom ali salom ne moreš sneti, povij prst do konca z dolgim trakom precej na tesno in ga imej povezanega kakih pet minut. Potem odstrani obvezo in drži roko kvišku zopet toliko časa. Prstan navadno

snameš potem z lahkoto, zlasti, ako si prst še nekoliko namazal z milom. Če pa tudi to ne pomaga, je edino sredstvo: pot k zlatarju, da ga prepili (namreč prstan, ne prsta!).

Zameglenelj naočniki.

Ako stopiš zlasti pozimi v gorke notranje prostore, se naočniki takoj zameglijo, da jih moraš obrisati, v hudem mrazu celo po večkrat. To roso na naočnikih odpraviš, ako nosiš seboj kosček mehkega usnja (irhoviine), namazanega s suhim in dovolj mastnim umivalnim milom. S to krpico namaži naočnike po večkrat na dan, na kar jih zbrisi s čistim, mehkim robcem. Enkratno mazanje te reši dva do trikrat neprijetne rose. V prav hudem mrazu pa drži navadno samo enkrat.

Kako očistiš pilo.

Zatrpano pilo, ki polzi in ne služi več svojemu namenu, zdrgni z obrabljenim zobno ali drugo ščetko, ki jo pomakaš v bencol (lahki bencin).

Gospod sveta.

Roman bodočnosti.

(Nadaljevanje.)

Rešetka je bila izdelana v obliki čipk in njegovo orodje jih lomi skoro neslišno komad za komadom. Izrezane kosčke sklada pazljivo na izzidek, da mu kateri ne zdrsne navzdol ter z žvenketom na kamenitem tlaku ne opozori čuvarjev. Ko je presekala spodnji del rešetke, se globoko oddahne. Razrezati steklo in odpreti okvirje je prava igrača proti umetnosti rezanja železa.

Celo delo je opravil Eskande v pol uri. Žermeni pa, ki se je med tem splazila k vratom in prisluškovala, tresoč se strahu, da jih kdo ne zateče, so se zdeli trenutki večnost. Ko je konečno Eskande splezal skozi nastalo odprtino v sobo, ni več imela moči, da bi mu šla nasproti.

Glej, on je tu. Kaka silna želja, nasloniti se na te močne moške prsi in se razjokati na njih od prekipavajoče sreče.

In on. — Na misel so mu prihajale najljubeznivejše besede, a obstal je kot ukopan poleg odprtega okna.

Nevarni položaj je hitro vrnil razsodnost obema. Ona se po prstih približa mladeniču in mu proži drhteče roke, ki jih Eskande prisrčno stisne. To stiskanje, to drhtenje je govorilo razločnejše od jezika. — Vendar zbere novinar vso razsodnost ter tiho vpraša:

»Ali se ne more iziti od tu?«

»Ne! — Govorite tišje, stražnik je pred vratmi: spi...«

»Ubijem ga!«

»O, ne! Ni mogoče! Predno bi se vam posrečilo odpreti vrata, bi vzbudil že celo hišo. Zaklenjeno je od zunaj — in poleg tega je na zunanji strani debela prečka, ki se od znotraj ne da odstraniti.«

Eskande razmišlja trenutek; na to pa izvleče žepno svetilko ter oprezno osvetli sobo. Pogled mu obstane na razpravljeni postelji. Svetilka zopet ugasne in oprezno se približa postelji, dočim Žermena še vedno ugiba, kaj namerava. S postelje potegne Eskande dve rjuhi, ju oprezno razpolovi in prične zvijati platno ter vezati posamezne, razrezane ko-

se. Deklica je hitro uganila njegovo namero ter mu pri delu pomagala.

Ko so bili posamezni kosi zvezani, je novinar zmeril njih skupno dolžino. — Približno sedem metrov. Mogoče bo zadostovalo. Saj drugega izhoda zaenkrat ni in tudi ne več časa za izbiranje drugih sredstev. En konec te »vrvi« krepko priveže Eskande Žermeni preko prsi pod pazduho, rekoč:

»Vi se splazite skozi odprtino v rešetki. Pod oknom je izzidek, na katerega najprej stopite, potem pokleknite in se držite za rob okna, dokler vas ne pričnem polagoma spuščati navzdol ob zidu, v katerega se upirajte z rokama. Ne bojte se! Jaz sem prešel še večje globine, pa sem ostal živ.«

Ne, Žermena se ne boji. Deklica dobro ve, da je od tega tveganja odvisna njena rešitev — in mogoče tudi življenje. Brez odlašanja se splazi skozi odprtino in z nogama doseže izzidek in že čuti, da polagoma drsi navzdol ob zidu.

»Kakor hitro dosežete tla, odvežite rjuho, da jo jaz potegnem nazaj in splezam po nji navzdol!«

Ko je Eskande polagoma popuščal platneno vrvi, je že prišel do konca, a Žermena še vedno visi v zraku. Skloni se globoko ven. Tla še vedno niso dosežena. Tedaj se odloči in izpusti dragoceno breme, upajoč, da razdalja do tlaka ni več velika. Za tem napeto posluša.

Nič se ni čulo. Niti udar padca, niti kak stok. Bila je gotovo že tako blizu tal, da je bil padec lahak.

Kmalu se umiri ter se vrne nazaj v sobo, da sedaj rešuje še sebe. Nikakor ne sme dolgo odlašati. Vrne se zopet k postelji, na kateri je bilo še lahko čipkasto ogrinjalo. Hitro je tudi to razdvojeno, sesukano in zvezano. En konec te provizorične vrvi priveže k rešetki. Pri tem pa začuti ostro bolečino v zapestju; stekleni razbitki okna so mu prerezali žile.

Čim hitreje, tem bolje. Z žepnim robcem čvrsto zaveže rano ter se popne skozi odprtino, se oprime viseče vrvi ter se prične spuščati navzdol, vedoč,

da bo vsejedno moral skakati na tla iz velike višine.

V globino tvegani skok pa se mu vkljub prizadevanju ni posrečil. S krikom bolečine se je zrušil na tla.

Iz mraka prihiti Žermena in poklekne poleg njega, trepetaje od strahu, da jih kdo ni slišal.

»Kaj se je zgodilo?«

»Nič ni, umirite se... Žila na roki... Toda to je dobro. Bojim se, da sem si izpahnil obe nogi,« ji odgovarja šepetaje.

Deklica mu poskuša pomagati na noge; tudi on sam se dviga, a zopet pade brez moči na tla, dušec v sebi nov krik bolečine.

»Zares sem si izpahnil nogo. Tam na zidu me pričakuje Verdo. Stopite hitro k njemu in on vam pomaga ubežati. — Hitro, ker bo sicer prekasno.«

»In vi?«

»Jaz... Ta prokleta šala mi ne dopušča, da bi se dvignil... Toda idite, idite, za boga, da ne bo prepozno!«

»Oni vas bodo ubili!«

»Ne bodo! Pojdite vendar!«

Tedaj Žermena ne vzdrži več.

»Vi ste mi dražji kot življenje in svoboda! Če ubijejo vas, naj ubijejo tudi mene!«

Ta odločna izjava pouči Eskandeja, da ga deklica ne bo zapustila. Ponovno zbere vso silo ter se s trdom in bolečinami dvigne na kolena, plazeč se po vseh štirih proti Verdojevemu čakališču.

Ihte je Žermena zadrževala solze, videč njegove nadčloveške napore. Podpirala ga je sicer, kolikor je pač mogla, a vkljub temu je na razmeroma kratki poti trikrat izgubil zavest in padel z glavo naprej na zemljo. Tako sta s težavo dosegla travo, kjer je bilo plazenje nekoliko lažje. Ko sta se priplazila do zida, na katerem je čakal Verdo, pade Eskande zopet v nezavest. Od roke mu curlja kri. Deklica si hitro odtrga ovrtnico in mu krepko zaveže zapestje, da roka več ne krvavi, dočim se je oni na zidu pritajil, ne vedoč, kdo je pod njim v temini.

(Dalje prih.)

VELETRGOVINA KOLONIJALNE IN ŠPECERIJSKE ROBE

IVAN JELAČIN, LJUBLJANA

ZALOGA SVEŽE PRA-
ŽENE KAVE, MLETIH
DIŠAV IN RUDNINSKE
VODE

TOČNA I SOLIDNA
POSTREŽBA!

ZAHTEVAJTE CENIK!

Tiskovine

ki jih potrebujete v Vašem poslovanju:
Račune, pisemske papirje, memoran-
dume, cenike, naročilnice v blokih,
kuverte, etikete ter sploh vse komer-
cijalne tiskovine Vam dobavi hitro
in lično izdelane po najnižjih cenah

Tiskarna „MERKUR“ Ljubljana

Gregorčičeva ulica 23 - Telefon 2552

Za večja naročila zahtevajte proračune!

„VINOCIT“ Tovarna vinskega
kisa, d. d. o. o.

LJUBLJANA

nudi najnižje in najekstremnejše
namizni kis iz
prirodnih
vino

Zahtevajte ponudbo

**Tehnično in higijensko
najmoderneje urejena
kivarna v Jugoslaviji**

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta 1a, II. nadst.
Telefon številka 2.89.

Ilastnik: Konzorcij za izdajo strokovnega tednika »Mali trgovec«. Za konzorcij in uredništvo: Lojze Zajc. Za tiskarno »Merkur«: Otmar Michálek, oba v Ljubljani.